

Rapport dalla sessiun dil cussegl da vischnaunca dils 25-08-2025

Tractanda 1

Approbaziun dil protocol dalla sessiun dils 28-04-2025

Il protocol dalla sessiun dils 28 d'avrel 2025 vegn approbaus cun engraziament.

Tractanda 2

Moziun da cussegliera Caroline Demont "Dapli segirtad pil traffic plaun"

Il 28 d'avrel 2025 ha la suprastanza communal retschert ord il cussegl da vischnaunca ina moziun che giavischa da far pli segir las vias pil traffic plaun entras:

- Instradar tempo 30 ni autras mesiras adequatas el quartier da Pustget/Ligniu, sco era silla via naven da Rensch entochen la piazza da giugs
- Far attents il traffic pli fetg sin affons da scola p.ex. cun dessignar ils simbols "Adatg scola" sin via principala
- Adina puspei analisar situaziuns malsegiras e tenor basegns instradar ulteriuras mesiras tenor il motto "prevenziun ei meglier che reacziun"

La suprastanza communal ha examinau la situaziun ensemen cun dus experts dalla polizia da traffic cantunala e ha rapportau al cussegl en lur risposta dils 23 da fenadur 2025 davart ils resultats:

Tempo 30 sa vegnir introduciu sulettamein enteifer quartiers habitai, vul dir per liung da vias nua ch'ei ha da mintga vart casas. Sil tschancun plaz da bal – bein puril Livers – Rensch, quartier Ligniu – bein puril Livers sco era sil tschancun piazza da giugs – campadi, sa tempo 30 tenor pareri dalla polizia cantunala buca vegnir introduciu. Sin las vias ch'ei vegn ulteriuramein giavischau l'introducziun da tempo 30 en la moziun (via Gravas, via Pustget, via Ferrera) ei vegniu decidu sin cussegl dalla polizia da traffic cantunala d'eruir sco emprem cun tgei tempo ch'ei vegn carrau. Igl ei vegniu installau dus apparats da mesiraziun da spertadad. Duront ils siat dis da mesiraziun ein totalmein 1272 vehichels carrai sin las vias pertuccadas dalla mesiraziun. Egl intragliauter ei vegniu carrau cun ina spertadad da 27 km/h. Ulteriuramein han ins saviu prender ord ils resultats che 92 pertschien dils participonts al traffic carreschan cun ina spertadad sut 30 km/h. Ils cussegladers dalla polizia da traffic cantunala sco era la suprastanza communal ein vegni tier la conclusiun che l'introducziun da tempo 30 porta negina megliur per la sigirtad dil traffic plaun sut il vitg. Autras mesiras sco la construcziun d'ulteriurs obstachels ein vegnidas discussiunadas, denton buca anfladas per adequatas. Perencunter vegn la signalisaziun "adatg affons" avon e suenter la piazza da giugs megliurada e la sulada digl obstachel existent colurada. Medemamein vegn marcau ils simbols "Adatg scola" sin via Principala (cun resalva dalla lubientscha dil cantun).

Il cussegl da vischnaunca decida cun 14 : 0 vuschs da sustener la proposta dalla suprastanza communal ed acceptar parzialmein la moziun sco descret en la risposta dils 23 da fenadur 2025.

Tractanda 3

Approbaziun dalla lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun, dall'ordinaziun tier la lescha davart il parcar sin intschess communal e dall'annexa dall'ordinaziun tier la lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun

La lescha davart il parcar sin territori communal vertenta ei vegnida approvada entras il pievel ils 12 da fevrer 2017 ed entrada en vigur cun igl 1 da schaner 2018. La lescha ei greva

d'exequir. Las premissas per menar atras la procedura da multas disciplinaras mauncan. Vinavon maunca la signalisaziun sin ils parcadis.

Igl atun 2024 ei vegniu formau ina grupp da lavur preparatoria cun representanza ord il cussegl da vischnaunca. Alla grupp da lavur han fatg part: Flurina Bundi, Bruno Pfister, Dumeni Tomaschett, Lucas Arpagaus e Sandra Gautschi. La grupp da lavur ha teniu siat sesidas ed ei ulteriuramein stada a Tujetsch per schar presentar lur concept da parcar.

Il niev uorden da parcar preveda per mintga parcadi in temps da parcar gratuit denter 30 minutas e tschun uras. Suenten vegn incassau ina taxa da 0.40 raps tochen frs. 1.- per ura. Sin ils biars parcadis ei vinavon lubiu da parcar permanentamein (cun lubientscha digl onn). La polizia cantunala ha preexaminau la nova legislaziun cun il concept e sa metter en vesta las disposiziuns necessarias.

Cun 14 : 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca d'approbar:

- **La lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun**
- **L'ordinaziun tier la lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun**
- **L'annexa dall'ordinaziun tier la lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun**

La lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun sco era l'ordinaziun tier la lescha davart il parcar sin intschess communal da Trun vegnan suttamessas alla votaziun all'urna tenor artechel 30 alinea b) dalla constituziun communal.

Tractanda 4

Damonda dalla Corporaziun Alp Nadels per ina contribuziun da frs. 100'000.- vid la sanaziun dil davos tschancun dalla via Nadels

Durant ils onns 2021 tochen 2024 ha la vischnaunca schau sanar ina part dalla via d'uaul Nadels. Ei setracta dil tschancun Uaul dallas Vallettas – Rost. La via d'uaul sigl intschess dalla vischnaunca cala el territori dil Rost. Naven da leu meina ina via cun ina lunghezia da 3.5km vinavon tochen tier l'alp. Quella via ei sin terren dalla corporaziun Alp Nadels. Ella ei teissa ed en in fetg schliet stan. Suenten fermas draccas ei la via adina puspei donnegiada ed ils cuosts da manteniment ein aults. Perquei ha la Corporaziun Alp Nadels decidiu en concordanza cugl uffeci d'agricultura dil cantun da sanar quei tschancun e slargiar quel minimalmein. Quei possibilitescha in access segir e segirescha che l'alp sa era vinavon vegnir cargada. La sanaziun ei preveda per ils onns 2027 e 2028 e cuosta totalmein frs. 970'000.-. Il plan da finanziaziun vesa ora sco suonda:

Confederaziun e cantun (65%):	Frs. 630'500.-
Agens mieds corporaziun:	Frs. 46'000.-
Caschada:	Frs. 30'000.-
Possessurs da terren e tegias:	Frs. 19'000.-
Vischnaunca:	Frs. 100'000.-
Agid da muntogna "Schweizer Berghilfe":	Frs. 144'500.-

Las finanzas dalla Corporaziun Alp Nadels ein fetg mudestas. Grazia allas aultas subvenziuns dalla confederaziun e dil cantun e cun sustegn dalla vischnaunca e digl agid da muntogna savess l'impurtonta sanaziun denton tuttina reussir. Cun varga 330 tgaus biestga ed ina cascharia ei l'Alp Nadels ina impurtonta alp ch'ei vala da mantener. L'impurtonza dall'Alp Nadels per l'agricultura muossan era las aultas contribuziuns dalla confederaziun e dil cantun.

Il cussegl da vischnaunca decida cun 14 : 0 vuschs da conceder alla Corporaziun Alp Nadels ina contribuziun da frs. 100'000.- per la sanaziun dil davos tschancun dalla via Nadels.

Tractanda 5

Pusseivladad da tschentar damondas

Dalla pusseivladad da tschentar damondas vegn fatg diever.

Per il cussegl da vischnaunca

Il president
Baseli Tomaschett

Per la suprastanza communal

Il president
Dumeni Tomaschett